

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

Odsjek za sociologiju

Predmet: *Suvremene metodološke paradigme u sociologiji 1*

Akadska god. 2006./07.

Studentica: Marina Štrk

**« ETNOGRAFSKI I ETNOMETODOLOŠKI PRISTUPI U SOCIOLOGIJI »
(metodološki esej)**

*recenzentice: prof.dr. Anči Leburic (Filozofski fakultet u Splitu)
asist. Zorana Šuljug (Filozofski fakultet u Splitu)*

*Esej je recenziran 01.02.2007. i prema Odluci Povjerenstva za izdavačku djelatnost
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, donesenoj dana 10.04.2007., postavljeno na
www.ffst.hr (službenoj WEB stranici Filozofskog fakulteta u Splitu)*

Etnografija je kvalitativna metoda koja se gotovo poistovjećuje s tehnikom sudioničkog promatranja. Danas se učestalo koristi u različitim sociološkim istraživanjima. Naime, riječ je o pristupu čiji cilj je opisati pojave ljudskog društva u terenskom radu. Prodoranjem u različite „pore“ posebnih kultura, društava i zajednica u namjeri razumijevanja života drugih društvenih grupa, omogućuje da upravo očima njenih pojedinaca vidimo dotično društvo. Sudjelovanje u životu zajednica jest ključno načelo etnografskoga rada.

Društvena uloga istraživača u ovom istraživačkom procesu jest prvenstveno sudjelovanje u događajima koji se promatraju i na taj način im to pomaže da što bolje razumiju lokalna ponašanja i mišljenja zajednice koju promatraju. Već tada dolazi do čitavog niza problema s kojima se istraživač susreće. Primjerice, ulazak u organizacijske ustanove poput vojske, zatvora i sl. je birokratski određeno pravilima, a time je i prihvat otežan, pa čak i uz dopuštenje i prisustvo nadležnih, ispitanikovo kretanje nije slobodno.

Zbog toga osim neizostavnog truda od velike važnosti je njegova domišljatost, odnosno pristup toj zajednici.

Daljnji istraživačev korak je opredjeljenje hoće li koristiti prikriveno ili neprikriveno promatranje. Ako se odluči za prikriveno promatranje izbjeći će se otvoreno promatranje, ali se otvara etičko pitanje ugrožavanja tuđe privatnosti. S druge strane, neprikriveno promatranje koje ispitaniku daje status ne „zamaskiranog“ promatrača je lakše provesti jer je prirodnije i slobodnije. Važan naglasak u ovom istraživanju stavljamo na tzv. *neutralan stav* istraživača, jer bez njegovog pristupa istraživanje će biti ograničeno s obzirom da je teško izbjeći intersubjektivnost u svakome od nas.

Baš kao i ljudi – koji su predmet etnografskog istraživanja – i sama je etnografija u pokretu. Ona se kreće od "terena" kao prostorno definiranih lokaliteta prema društveno-političkim lokacijama, mrežama i multiterenskim pristupima. Njeno kretanje možemo pratiti i od fizičkih prostora prema digitalnim prostorima. Čini se da je ta preobrazba nužna. Međutim, navedeni pomaci imaju ozbiljne praktične posljedice za istraživanje. Pokazalo se da etnografija mreža i etnografija u mrežama mijenja prirodu etnografskog istraživanja, ali i da ju je teško metodološki operacionalizirati. Zato se etnografija nalazi pred dvojmom. S jedne su strane zakašnjeli pokušaji da se prevlada pojam "terena" kao zemljopisno ograničenog područja. S druge strane, ti pokušaji jasno pokazuju da je teško izbjeći pojmove "teren" i "terenski rad".